

[Christmas Møller.]

nale Politik, der føres i Verden, men aldeles ikke er villig til for sit eget Vedkommende at yde de Ofre, som maa kræves.

I Artikel 16 i Folkeforbundspagten hedder det:

„Skulde noget Medlem af Forbundet gribe til Krig med Tilsideættelse af Forbundsforpligtelserne ifølge Artiklerne 12, 13 eller 15, skal den ipso facto anses for at have begaaet en Krigshandling mod alle andre Forbundsmedlemmer. Disse forpligter sig til straks at afbryde enhver kommerciel eller finansiell Forbindelse med denne Stat, forbyde ethvert Samkvem mellem deres Borgere og Borgere af det Forbundsmedlem, som har brudt Overenskomsten, og forhindre ethvert finansielt, kommercielt eller personligt Samkvem mellem Borgere af det Forbundsmedlem, som har brudt Overenskomsten, og Borgere i enhver anden Stat, hvad enten den er Medlem af Forbundet eller ej. I dette Tilfælde skal Raadet være pligtigt til overfor de forskellige i Betragtning kommende Stater at stille Forslag om, med hvilke virksomme land-, sø- og luftmilitære Styrker Forbundsmedlemmerne hver for sig skal bidrage til Tilvejebringelsen af de Militærstyrker, der skal anvendes for at haandhæve Forbundsforpligtelserne.“

At der her i høj Grad kan trænges til en sagkyndig og objektiv Redegørelse for, hvad der i Henhold til denne Artikel kan kræves af os, og hvilke juridiske og moralske Forpligtelser vi har, tror jeg ikke man fra nogen Side vil bestride.

Men foruden om vor Stilling som Medlem af Folkeforbundet har jo nu vor Underskrift paa Kellogg-Pagten i høj Grad rejst Spørgsmaalet om de Forpligtelser, Danmark i Fremtiden har. Derkan selvfølgelig ingen Tvivl være om, at vi med Hensyn til den positive Side af Sagen for vort Vedkommende giver Afkald paa overhovedet at benytte Krig ved Løsningen af mellemfolkelige Uoverensstemmelser. Og dette Spørgsmaal har saaledes ingen Interesse for os, hvorimod det afgørende Spørgsmaal for os er det andet: Hvilke Forpligtelser kan vi eventuelt faa? Den, der har fulgt opmærksomt med i Diskussionen om hele dette Spørgsmaal, vil have lagt Mærke til den allerede antydede afgørende Forskydning, at man mere og mere forlader Neutralitetspolitikken og erstatter denne med en ny Tingenes Tilstand, hvor selve Neutralitetsbegrebet er i Færd med at forsvinde og erstattes af den saa-

kaldte Solidaritetspolitik, hvor det enkelte Land ikke mere kan holde sig neutralt, simpelt hen fordi det maa være parat til i Overensstemmelse med sine særlige Forhold at paatage sig visse, ogsaa militære, Forpligtelser i Forhold til Forbundets andre Medlemsstater.

Dette Spørgsmaal har Gang paa Gang været drøftet her i Rigsdagen, og det kan vel ikke siges, at vi endnu er kommet til tilstrækkelig Klarhed om det eller er naaet til Enighed. Men ingen vil bestride, at den Diskussion, der er begyndt med Folkeforbundets Skabelse, nu er tiltaget i Styrke, saaledes at man i Dag slet ikke mere kan komme udenom Problemet: Eksisterer Neutralitetspolitikken overhovedet mere? Er den ikke afløst af en ny international Politik, Solidaritetspolitikken? Ikke saaledes at forstaa, at der ikke skulde kunne tænkes enkelte Situationer, hvor der blev et Neutralitetssspørgsmaal tilbage, men saaledes at forstaa, at Solidaritetspolitikken er det væsentligste af vor Tids internationale Politik.

Det vilde her føre for vidt at gennemgaa blot en lille Del af de Betragtninger, som er fremsat dette Spørgsmaal vedrørende. Det er ogsaa naturligt for mig alene at henholde mig til, hvad der, om jeg saa maa sige, fra officiel Side herhjemme er fremkommet; og navnlig vil det være naturligt at undersøge de Omraader, hvor den nuværende Regering og den nuværende højtærede Udenrigsminister bærer Ansvaret. Det er jo til Regeringen, vi henvender os med vort Forslag om at faa Danmarks internationale Stilling undersøgt.

Men inden jeg gaar over hertil, vil jeg gerne sige et Par Ord om det andet Oppositionspartis Stilling til hele dette Spørgsmaal. Jeg vil minde om de meget stærke og kategoriske Udtalelser, den tidligere højtærede Udenrigsminister, det ærede Medlem Hr. Moltesen, har fremsat, naar Afrustnings-spørgsmaalet var til Behandling her i Rigsdagen, hvordan han og hans Hus vilde stille sig til Raadighed for Danmark, hvis Faren stod for Døren; hvordan han, maaske stærkere end nogen anden, har erklæret, at Danmark vilde synke i Nationernes Agtelse, hvis vi gik til den isolerede Afrustning. Og jeg vil ogsaa have Lov til at minde om, hvad Venstre i sit grundlæggende nye Program af 20. Maj 1925 udtaler om dette Spørgsmaal:

„National Uafhængighed er den første Betingelse for et frit Folkeliv. Et frit Danmark har vi faaet i Arv fra vore Fædre; et frit Danmark ønsker vi at efterlade vore Børn. I Erkendelse af den Fare,